

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ КОРАБЛЕБУДУВАННЯ
імені адмірала Макарова

Факультет економіки моря

(повна назва підрозділу)

Кафедра економічної політики та безпеки

(повна назва кафедри)

Код РНПД

ЗАТВЕРДЖЕНО

Проректор з науково-
педагогічної роботи НУК

 Слободян С.О.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Program of the Discipline

ДЕРЖАВНА РЕГУЛЯТОРНА ПОЛІТИКА
STATE REGULATORY POLICY

рівень вищої освіти третій (освітньо-науковий)
перший (бакалаврський) / другий (магістерський)

тип дисципліни обов'язкова
обов'язкова/вибіркова

мова(и) викладання українська
українська/англійська

Миколаїв – 2023

Робоча програма навчальної дисципліни Державна регуляторна політика
(зазначається повна назва навчальної дисципліни)

є однією із вибіркових дисциплін для підготовки фахівців на третьому (освітньо-науковому) рівні.

«24» січня 2023 року. – 14 с.

Розробник(и): Вдовиченко Л.Ю., к.е.н., доцент кафедри економічної політики та безпеки

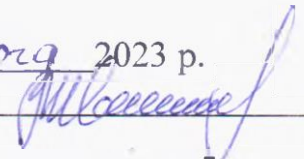
Проект робочої програми навчальної дисципліни «ДЕРЖАВНА РЕГУЛЯТОРНА ПОЛІТИКА» розглянуто на засіданні кафедри економічної політики та безпеки

Протокол № 5 від «24» січня 2023 р.

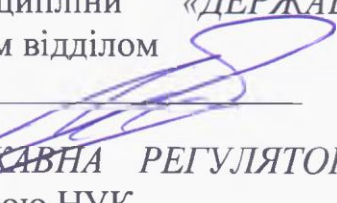
Завідувач кафедри д.е.н., проф. Єфімова Г.В.

Проект робочої програми навчальної дисципліни «ДЕРЖАВНА РЕГУЛЯТОРНА ПОЛІТИКА» розглянуто Навчально-методичною комісією факультету економіки моря

Протокол № 6 від «01» лютого 2023 р.

Голова к.е.н., доцент Івата В.В.

Проект робочої програми навчальної дисципліни «ДЕРЖАВНА РЕГУЛЯТОРНА ПОЛІТИКА» погоджено з навчальним відділом

Начальник відділу к.т.н., проф. НУК Лабарткава А.В.

Робоча програма навчальної дисципліни «ДЕРЖАВНА РЕГУЛЯТОРНА ПОЛІТИКА» затверджена Навчально-методичною радою НУК

Протокол № 1 від «22» лютого 2023 р.

Голова НМР НУК д.т.н., проф. Трушляков Є.І.

© НУК, 2023

© Вдовиченко Л.Ю., 2023

ЗМІСТ

ВСТУП	4
1. Опис навчальної дисципліни	5
2. Мета вивчення навчальної дисципліни	6
3. Передумови для вивчення дисципліни	6
4. Очікувані результати навчання	6
5. Програма навчальної дисципліни	6
6. Методи навчання, засоби діагностики результатів навчання та методи їх демонстрування	9
7. Форми поточного та підсумкового контролю	10
8. Критерії оцінювання результатів навчання	12
9. Засоби навчання	13
10. Рекомендовані джерела інформації	13

ВСТУП

Анотація

Навчальна дисципліна «Державна регуляторна політика» відіграє важливу роль в освіті, оскільки дає можливість орієнтуватись в системі чинного господарського законодавства України; застосовувати набуті знання в своїй практичній діяльності; самостійно вирішувати окремі питання провадження державної регуляторної політики як учасник господарських відносин.

Курс направлено на опанування аспірантами знань з основ господарської діяльності, засвоєння методів державного регулювання економіки та державної регуляторної політики, з'ясування засад правового забезпечення господарської діяльності, механізму захисту прав учасників господарських відносин відповідно до вимог чинного законодавства України.

Ключові слова: державна регуляторна політика, господарська діяльність, регуляторний акт, регуляторний орган, аналіз регуляторного впливу, тест малого підприємництва (М-Тест).

Abstract

The discipline «State regulatory policy» plays an important role in education, as it provides an opportunity to navigate in the system of current economic legislation of Ukraine; apply the acquired knowledge in their practical activities; independently resolve certain issues of state regulatory policy as a participant in economic relations.

The course is aimed at mastering the knowledge of the basics of economic activity by postgraduate students, mastering the methods of state regulation of the economy and state regulatory policy, clarifying the basics of legal support for economic activity, the mechanism for protecting the rights of participants in economic relations in accordance with the requirements of the current legislation of Ukraine.

Key words: state regulatory policy, economic activity, regulatory act, regulatory body, regulatory impact analysis, small business test (M-Test).

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність (освітньо-наукова програма), освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 6	Галузь знань <i>05 Соціальні та поведінкові науки</i>	Обов'язкова
Модулів – 1		Рік підготовки:
Змістових модулів – 1		1-й
Електронний адрес РПНД на сайті Університету ____	Спеціальність <i>051 Економіка</i> <i>(код та найменування)</i> Освітньо-наукова програма (PhD) <i>Економіка</i> <i>(найменування)</i>	Семестр
		1-й
Лекцій		
15 год.		
Загальна кількість годин – 180		Практичні
		15 год.
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 год.; самостійної роботи студента – 10 год.	Освітній рівень: третій (освітньо-науковий)	Самостійна робота
		150 год.
		Вид контролю: залік
		Форма контролю: комбінована

2. Мета вивчення навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «*ДЕРЖАВНА РЕГУЛЯТОРНА ПОЛІТИКА*» є формування у аспірантів таких компетентностей:

- ЗК4. Здатність генерувати нові ідеї, ініціювати та проводити наукові дослідження, самостійно працювати над їх реалізацією;
- ЗК6. Здатність працювати в сфері міжнародних економічних відносин, спілкуватися з представниками інших галузей знань/фахівцями різного рівня;
- ЗК7. Здатність поводитися на засадах наукової етики та принципах академічної доброчесності;
- ФК1. Здатність аналізувати та застосовувати на практиці принципи, методи й правила управління якістю;
- ФК3. Здатність опрацьовувати первинну інформацію, потрібну для розв'язання комплексних економічних проблем та задач;
- ФК5. Здатність розуміти ключові тенденції економічного розвитку;
- ФК9. Здатність усвідомлювати роль та призначення в ринковій економіці грошей, кредиту, механізм роботи грошового та фінансового ринків.

3. Передумови для вивчення дисципліни

Передумовами для вивчення дисципліни є дисципліни: відсутні

(за винятком навчальних дисциплін 1 курсу 1 семестру)

4. Очікувані результати навчання

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у аспірантів таких результатів навчання:

- ПРН1. Формулювати, аналізувати та синтезувати розв'язання науково-практичних проблем розвитку економічних систем;
- ПРН3. Розуміти наслідки впливу державних регуляторних актів на розвиток національної та регіональної економіки;
- ПРН6. Обирати ефективні методи управління економічною діяльністю, обґрунтовувати рішення на основі релевантних даних та наукових досліджень;
- ПРН7. Визначати та критично оцінювати стан та тенденції соціально-економічного розвитку, формувати та аналізувати моделі економічних систем та процесів.

5. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1.

Змістовий модуль 1. Державна регуляторна політика як складова системи державного регулювання господарської діяльності.

Тема 1. Загально-правові засади господарської діяльності [1] ст. 2, 3, 12, 22, 24, 42, 43, 52, 175, 176.

Тема 2. Організація створення і здійснення господарської діяльності в Україні [1] розд. II, [2] гл. 7, 8, [3], [4], стор. 262-282, [5].

Тема 3. Договори у сфері господарювання та господарські зобов'язання [2] ст. 151-160, 181-188, 202, 203, 215, 218, 222-234, 532, 633, 634, 827, 837, 936, 1000, 1046, гл. 53, 54, 61.

Тема 4. Відповідальність за правопорушення у сфері господарювання [1] ст. 55, 173-178, гл. 22, 25, [2] ст. 11, 23, гл. 47-51, 82.

Тема 5. Особливості державного регулювання в окремих галузях господарювання [1] ст. 258-376.

Тема 6. Засоби державного регулювання економічної діяльності суб'єктів господарювання [2], [6], [7].

Тема 7. Державна регуляторна політика в Україні: передумови, стан та тенденції розвитку [10], [12], [13], [16], [17].

Тема 8. Аналіз регуляторного впливу (АРВ) та тест малого підприємництва (М-Тест) [9], [11], [15], [18].

Тема 9. Відстеження результативності та моніторинг регуляторних актів [9], [11], [19].

Тематичний план навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	денна форма			
	усього	у тому числі		
		лек	пр	с.р.
1	2	3	4	5
Модуль 1				
Змістовий модуль 1. Державна регуляторна політика як складова системи державного регулювання господарської діяльності				
Тема 1. Загально-правові засади господарської діяльності	20	1	1	18
Тема 2. Організація створення і здійснення господарської діяльності в Україні	20	2	2	16
Тема 3. Договори у сфері господарювання та господарські зобов'язання	20	2	2	16
Тема 4. Відповідальність за правопорушення у сфері господарювання	20	1	1	18
Тема 5. Особливості державного регулювання в окремих галузях господарювання	20	1	1	18
Тема 6. Засоби державного регулювання економічної діяльності суб'єктів господарювання	20	2	2	16
Тема 7. Державна регуляторна політика в Україні: передумови, стан та тенденції розвитку	20	2	2	16

1	2	3	4	5
Тема 8. Аналіз регуляторного впливу (АРВ) та тест малого підприємництва (М-Тест)	20	2	2	16
Тема 9. Відстеження результативності та моніторинг регуляторних актів	20	2	2	16
<i>Разом за змістовим модулем 1</i>	<i>180</i>	<i>15</i>	<i>15</i>	<i>150</i>
Усього годин	180	15	15	150
Разом за курсом	180	15	15	150

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин (денна форма)
1	Загально-правові засади господарської діяльності	1
2	Організація створення і здійснення господарської діяльності в Україні	2
3	Договори у сфері господарювання та господарські зобов'язання	2
4	Відповідальність за правопорушення у сфері господарювання	1
5	Особливості державного регулювання в окремих галузях господарювання	1
6	Засоби державного регулювання економічної діяльності суб'єктів господарювання	2
7	Державна регуляторна політика в Україні: передумови, стан та тенденції розвитку	2
8	Аналіз регуляторного впливу (АРВ) та тест малого підприємництва (М-Тест)	2
9	Відстеження результативності та моніторинг регуляторних актів	2
	Разом	15

Самостійна робота

Розподіл годин самостійної роботи для студентів денної форми навчання:

- підготовка до лекційних занять – **1 година на 1 лекцію**;
- підготовка до практичних занять – **2 години на 1 заняття**;
- написання аналітичних звітів (обсяг однієї роботи до 10 аркушів А4) – **15 годин на 1 роботу**;
- підготовка до контрольних заходів – **30 годин на 1 захід**.

Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Вид роботи	Кількість годин (денна форма)
Модуль 1		
	Підготовка до лекцій	15
	Підготовка до практичних занять: вивчення тем курсу за списком літератури для виконання тестів та кейсів	30
	Написання аналітичних звітів	105
	Підготовка до заліку	30
...	<i>Разом</i>	180

6. Методи навчання, засоби діагностики результатів навчання та методи їх демонстрування

Методи навчання:

для всіх видів занять:

- робота з літературою;
- опрацювання різних видів джерел, спрямоване на формування нових знань, їх закріплення, вироблення вмінь і навичок та реалізацію контрольної-корекційної функції в умовах формальної, неформальної та інформальної освіти;

- пояснення – словесне розкриття причинно-наслідкових зв'язків і закономірностей у розвитку природи, людського суспільства і людського мислення;

- дискусія – обмін поглядами щодо конкретної проблеми з метою набуття нових знань, зміцнення власної думки, формування вміння її обстоювати;

- диспут – цілеспрямоване зіставлення різних поглядів на наукову чи суспільну проблематику з метою формування у здобувачів оцінних суджень, зміцнення світоглядних позицій;

- демонстрування – наочно-чуттєве ознайомлення аспірантів з явищами, процесами, об'єктами в їх природному вигляді;

для лекційних занять:

- лекція – усний виклад навчального матеріалу, який характеризується великим обсягом, складністю логічних побудов, сконцентрованістю розумових образів, доведень і узагальнень;

- бесіда – питально-відповідний метод, завдання якого – спонукати аспірантів до актуалізації відомих і засвоєння нових знань шляхом самостійних роздумів, висновків і узагальнень;

- ілюстрування – показ та сприйняття предметів, процесів і явищ у їх символічному зображенні за допомогою плакатів, карт, портретів, фотографій, схем, репродукцій, звукозаписів тощо;

для практичних занять:

- практична робота – метод поглиблення і закріплення теоретичних знань та перевірки наукових висновків;

методи контролю і самоконтролю:

- фронтальне опитування;
- контрольні тестові роботи програмованого типу (перелік запитань і можливі варіанти відповідей).

Альтернативно може застосовуватися наступна класифікація методів навчання:

- пояснювально-ілюстративний метод – повідомлення готової інформації різними засобами (словесними, наочними, практичними) та усвідомлення і запам'ятовування цієї інформації здобувачами;
- проблемного викладу – постановка викладачем перед заспірантами проблеми і визначення шляхів її розв'язання з приховуванням можливих пізнавальних суперечностей;
- частково-пошуковий – метод, за якого певні елементи знань повідомляє викладач, а частину здобувачі здобувають самостійно, відповідаючи на поставлені запитання чи розв'язуючи проблемні завдання;
- дослідницький – творче застосування знань, оволодіння методами наукового пізнання, формування досвіду самостійного наукового пошуку.

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є:

1. На практичних заняттях – тести, кейси, аналітичні звіти.
2. За весь курс – залік.

7. Форми поточного та підсумкового контролю

Досягнення аспіранта оцінюються за 100-бальною системою Університету.

Підсумкова оцінка навчального курсу включає в себе оцінки з поточного контролю і оцінки заключного заліку. У кожного компонента своя частка в загальній системі оцінок. У проміжних оцінках аспірант може набрати від 60 до 80 балів. Під компонентом проміжних оцінок розуміються поточні оцінки протягом семестру (активність, участь в дискусіях; виконання завдань та інше).

Питома вага заключного заліку в загальній системі оцінок – **20 балів**. Право здавати заключний залік дається аспіранту, який з урахуванням максимальних балів проміжних оцінок набирає не менше **60 балів**. Підсумкова оцінка навчального курсу є сумою проміжних оцінок і оцінки заліку.

Поточний контроль проводиться на кожному практичному занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки аспірантів із зазначеної теми (у тому числі самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на практичних заняттях та набутих практичних навичок під час виконання завдань практичних робіт.

Зарахування кредитів навчального курсу можливо тільки після досягнення результатів, запланованих РПНД, що виражається в одній з позитивних оцінок, передбачених чинним законодавством.

Форми контролю результатів навчальної діяльності студентів та їх оцінювання

Кількість балів	Критерії оцінювання
Тести	
5	Відповідь правильна, повна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення, використані міжпредметні зв'язки, містить аргументовані висновки.
3,75	Відповідь в цілому правильна, достатньо повна, логічна; допущені несуттєві помилки та неточності у викладенні матеріалу.
2,5	Відповідь частково правильна, містить неточності, недостатньо обґрунтована.
1,25	Відповідь має суттєві помилки, аргументи не сформульовані, використовуються невірна термінологія.
0	Аспірант не дає відповіді.
<i>Максимальна оцінка аспіранта за даний компонент програми: Модуль 1: тести – 10 балів (2 тести по 5 балів)</i>	

Кількість балів	Критерії оцінювання
Кейси	
10	Відповідь правильна, повна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення, використані міжпредметні зв'язки, містить аргументовані висновки.
7,5	Відповідь в цілому правильна, достатньо повна, логічна; допущені несуттєві помилки та неточності у викладенні матеріалу.
5	Відповідь частково правильна, містить неточності, недостатньо обґрунтована.
2,5	Відповідь має суттєві помилки, аргументи не сформульовані, використовуються невірна термінологія.
0	Аспірант не дає відповіді.
<i>Максимальна оцінка аспіранта за даний компонент програми: Модуль 1: кейси – 20 балів (2 роботи по 10 балів)</i>	

Кількість балів	Критерії оцінювання
1	2
Аналітичні звіти	
10	Звіт підготовлений у встановлений термін. Виконаний самостійно, чітко сформульовані цілі, завдання та гіпотеза досліджень. У висновках проведена коректна інтерпретація результатів дослідження.

1	2
7,5	Звіт підготовлений у встановлений термін. Аспірант виконує звіт, іноді після консультації викладача; описує спостереження; в цілому правильно складає звіт та робить висновки.
5	Звіт підготовлений з порушенням встановлених термінів. Аспірант виконує звіт, іноді після консультації викладача; описує спостереження; складає звіт, що містить неточності у висновках та помилки.
2,5	Звіт підготовлений з порушенням встановлених термінів. Аспірант виконує звіт під керівництвом викладача; складений звіт містить неточності у висновках та помилки.
0	Звіт не підготовлений.
<i>Максимальна оцінка аспіранта за даний компонент програми: Модуль 1: аналітичні звіти – 50 балів (5 звітів по 10 балів)</i>	

Заключний залік у формі тестування

Правильних відповідей, %	100	90	80	70	60	50	40	30	20	10
Бал	20	18	16	14	12	10	8	6	4	2
<i>Максимальна оцінка аспіранта за даний компонент програми: Модуль 1: 20 балів за залік (1 тест по 20 балів)</i>										

Форма контролю	Максимальна кількість балів (денна форма)
Виконання тестів	2x5 балів = 10 балів
Опрацювання кейсів	2x10 балів = 20 балів
Підготовка аналітичних звітів	5x10 балів = 50 балів
Залік	20 балів
Всього	100

8. Критерії оцінювання результатів навчання

Елемент програми		Денне відділення	
		Вид роботи	Кількість балів
ЗМ 1	T1	Аналітичний звіт	10
	T2	Тест	5
	T3	Аналітичний звіт	10
	T4	Аналітичний звіт	10
	T5	Тест	5
	T6	Кейс	10
	T7	Кейс	10
	T8	Аналітичний звіт	10
	T9	Аналітичний звіт	10
Підсумковий контроль		Залік	20
Сума балів			100

9. Засоби навчання

- мультимедіа-, проекційна апаратура (проектори, екрани тощо);
- комп'ютери, комп'ютерні системи та мережі;
- законодавчі та нормативно-правові акти;
- бібліотечні фонди (навчальні посібники, методичні рекомендації, наукова література тощо).

10. Рекомендовані джерела інформації

1. Господарський кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>.
2. Цивільний кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>.
3. Закон України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/755-15#Text>.
4. Основи бізнесу: навчальний посібник / Доброва Н.В., Осипова М.М. URL: <http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/7148/1/%D0%9E%D1%81%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B8%20%D0%B1%D1%96%D0%B7%D0%BD%D0%B5%D1%81%D1%83.pdf>.
5. Закон України «Про ліцензування видів господарської діяльності». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/222-19#Text>.
6. Закон України «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2806-15#Text>.
7. Закон України «Про адміністративні послуги». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5203-17#Text>.
8. Закон України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1160-15#Text>.
9. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження методик проведення аналізу впливу та відстеження результативності регуляторного акта»: від 11.03.2004 №308. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/308-2004-%D0%BF#Text>.
10. Регуляторна діяльність в Україні: планування, обґрунтування, обговорення, відстеження: посібник / Ващенко К.О., Мірошніченко О.М., Барчук І.Г., Гринчук Т.В., Кемпл Б., Богданова Г.В., Гопцій З.В., Олефірова О.В., Піщевець О.Є., Яйченя О.П. URL: <http://sm.gov.ua/images/docs/regulyatorka/posibnik.pdf>.
11. Нові можливості регуляторної політики (для бізнес-асоціацій та неурядових організацій) / Ляпін Д.В., Серeda М.В. URL: <http://koda.gov.ua/wp-content/uploads/2016/06/Publikaciya-Novi-mozhливosti-regulyatornoi-politiki-dlya-biznes-asociacij-ta-neuryadovikh-organizacij.pdf>.
12. Вдовиченко Л.Ю. Формування механізму інформаційних відносин у сфері регуляторної діяльності : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня

- канд. екон. наук: спец. 08.00.03 «Економіка та управління національним господарством». Одеса. 2015. 23 с.
- 13.Вдовиченко Л.Ю. Регуляторна діяльність як складова системи управління національним господарством // *Економіка: реалії часу*. URL: <http://economics.opu.ua/files/archive/2015/n2.html>.
 - 14.Колупасева І.В. Державна регуляторна політика: сутність та принципи формування // *Проблеми економіки*. 2016. №4. С. 99-107.
 - 15.Тест малого підприємництва (М-Тест). К.: Центр комерційного права. 2016. 63 с.
 - 16.Larysa Vdovychenko. The propositions on the implementation of the information relations mechanism in the activities in Ukraine // *Modern Science*. Prague. 2018. №3. P. 21-26.
 - 17.Vdovychenko L. The analysis of the impact of the regulatory component on business environment in Ukraine // *Applied Computer Science*. Lublin. URL: <http://acs.pollub.pl/index.php/-current-issue/applied-computer-science-volume-11-number-1-2015.html>.
 - 18.Official site of Prime Minister cabinet office. URL: <http://www.cabinetoffice.gov.uk/regulation/ria/index.asp>.
 - 19.Regulations – the web site. URL: <http://www.regulations.gov>.

Інформаційні ресурси в інтернет

1. Бібліотека імені В. Вернадського: www.nbuv.gov.ua
2. Державна регуляторна служба України: <http://www.drs.gov.ua>
3. Верховна Рада України: www.rada.gov.ua
4. Інститут економіки і прогнозування НАН України: www.ief.org.ua
5. Урядовий портал: <http://www.kmu.gov.ua>
6. Міжнародний центр перспективних досліджень: www.icps.kiev.ua
7. Міністерство економіки України: www.me.gov.ua
8. Міністерство фінансів України: www.minfin.gov.ua
10. Національний банк України: www.bank.gov.ua
11. Міністерство юстиції України: <http://www.minjust.gov.ua>